

Toponymica uit de kuststreek (vervolg van blz. 24)

OOSTDIJK OF OUDE OOSTDIJK. - Dit is de oude, oorspronkelijke naam van de dijk, die sedert de 17^e eeuw de naam *Bloedlozendijk* (afgeleid van familienaam *de Bloedlose*) draagt. Het is wel jammer dat deze naam in onbruik geraakt is, daar hij duidelijk wijst op het feit dat deze dijk de Oostgrens vormde van de oorspronkelijke polder van Groot-Reigarsvliet. Het was ook achter deze dijk dat het hof van Groot-Reigarsvliet (verdwenen in de 8^e eeuw) werd opgericht. De Oostdijk vervoegde de *Kalvekedijk* op het Oude Zwin. Op dit punt mondde het door de Bruggelingen in de 12^e eeuw gegraven kanaal, het Oude Zwin, in een natuurlijke kreek, de Reigarsvliet (vliet van Reigaart, persoonsnaam). De Oostdijk sloot aan bij de rechterdijk en de Kalvekedijk bij de linkerdijk van het Oude Zwin. Lag daar een brug over deze waterloop?

De zuidoostelijke voortzetting van de Oostdijk is nog steeds een omstrede probleem. Dr. Ameryckx⁽¹⁾ heeft aangetoond dat de *Nachtegaalstraat* (oude heerweg van Hoeke naar de Nachtegaal = oude herberg uit de Spaanse tijd achter de Greveningedijk en dicht bij de bekende strategische Linie van Cantelmo) oorspronkelijk een dijk geweest is en wel een der oudste dijken van de streek. De Oostdijk sloot aan bij deze dijk door een binnenwaartse boog, waarvan de sporen in de lokale topografie (boogvormig verloop van de percelen) nog duidelijk te zien zijn. Hier doet zich echter een grote moeilijkheid voor: de 'Nachtegal' - dijk loopt dwars door de watering van Grevinge. Dit is verdacht. Is er dan nog ergens een oudere dijk en behoort de 'Nachtegal' - dijk tot het iets jongere dijkensysteem van Greveningepolder?

Merkwaardig is het feit dat op het grondgebied van Hoeke de oude, sedert eeuwen verdonkerde Sabsweg (= 's Abts weg, Biek. 1958, 249) de scheiding vormt tussen de Watering van Groot-Reigarsvliet enerzijds en de Wateringen van Greveninge 2^e begin) en 's-Heer-Baselishoek anderzijds. Dit is ongetwijfeld ook geen toeval. Was deze Sabsweg oorspronkelijk een dijk? Een van de talrijke onopgeloste problemen in verband met de oude topografie van de oude Zwinstreek. Wij komen er later op terug.

BROOZELOOZENDIJK. - In de Ommelopers en kerkregisters van de 17^e en 18^e eeuw wordt de naam Bloedlozendijk op

(1) J. Ameryckx. Ontstaan en Evolutie van het Zwin in België. *Natuurwet. Tijdschr.* 1952, pp. 99-110.

de gekste wijzen gespeld: *Broozeloozendijk*, *Broodeloozendijk*, *Brooloozendijk*, *Blooloozendijk*. - Hoe waardeloos deze spellingen ook zijn, toch moeten ze zorgvuldig opgetekend worden, al was het maar om te verhinderen dat zij als zelfstandige namen in de toponymie binnensluipen en - dit geschiedt maar al te vaak - een bedriegelijk papieren bestaan gaan leiden.

BOERENVERDRIET. - Het *Boerenverdriet* is een voormalige redoute op de Zeedijk (Gravejansdijk) langs het 35ste begin van Greveninge. Het is wel interessant dienaangaand een paar oude teksten te citeren:

Ommeloper Greveninge 1602, 35ste begin: ‘Over dadere een breede dreve str. binder adere daer de buuse licht, suutoostwaert tusschen tgescheet vande noortpoldere ende bricxus poldere ande noortsyde vande hofstede daer p^r bachuus woont tot anden seedyck anden april byt fortken ghenampt tboerenverdriet’. Merk op de toponiemen Noordpolder en Brixuspolder en de familienaam Bachuus (= Bakhuus). ‘hofstede ende scaperie daer p^r bachuus op woont cum noorth^e (= noordeinde) an myn heere van Quercques vuytwech (uitweg) str. (= strekkende) cum oostheynde anden seedyck inden ommekeer vanden dyck daer tvoorsejde fortken op staet’.

BROUCAULX LEEN. - Verscheidene stukken land in het 3 4ste begin van Groot-Reigarsvliet worden als volgt aangeduid in de Ommeloper van 1674: ‘Jo^r Jaecq. de Chantraines dictum broucsaulx leen’.

Wie was die jonkheer de Chantraines en wat was dit broucsaulx leen? Wie kan het ons vertellen?

GROTE DAM. - Oude naam voor het gedeelte van de *Kragendijk* tussen het *Kragenheultje* (dit is het heultje van de scheidingsader van het 4de en 5de begin van Groot-Reigarsvliet onder de *Kragendijk*) en de *Meunikendijk* (of *Meunikendam*). De naam *Kragendijk* betekent ‘dijk met een kraag = boogvormige versterking rond dijkbraak’. De kraag in kwestie is nog heel duidelijk te zien, alhoewel de *Kragendijk* (huidige naam: volksetymologisch *Kraaiendijk* = kalsijde Knokke-Westkapelle) sedert onheuglijke tijden afgevoerd is.

De *Kragendijk* is de voorzetting van de *Knokkendijk*. Tekst uit Ommeloper van Groot-Reigarsvliet van 1674: ‘inden selven dyck (*Kragendijk*) streckende vandt cragenhuelken tot anden muenijnckendam ende heet van oude tyden grooten dam’. Waarschijnlijk is ‘Oude Dam’ de oorspronkelijke naam van de dijk en is de naam *Kragendijk* pas later opgekomen. De *Meunikendam* omsluit de polder van de *Keuwele* en loopt van de *Knokkendijk* - *Kragendijk* naar de dijk van 't Nieuwe Land op Westkapelle (zie onze Oorsprong der Vl. Kustvlakte, blz. 138; Knokke, 1939).

J. DE LANGHE.